

Evaluation of urban space quality based on Lynch indicators (Dehmazang Square to Dehbouri Square in Kabul city)

Ajmal Jalal^{*1}, Dr. Sanaz Litkahi², Dr. Sayed Ali Iqbal³

1- Master of Urban Design, Urban Planning Engineer of the Ministry of Urban Development and Lands

2- Doctor of Urban Planning, Faculty Member of Payame Noor University

3- Doctor of Urban Planning, University Professor and Researcher of Urban Studies

Abstract:

The quality of urban life can be essential for the sake of living meaningful, readable, accessible, decent, and empower to the most Important needs .in thesis, the research metrology adds qualities qualitative applied practices with descriptive and inferential analysis and the type of research variables adds to the goals of these problems. The result of this research can add to the sense of justice and high level of understanding in creating a sense of justice, and the research method in this research, descriptive, analytical and based on documentary study books, field surveys, direct extracts to relevant organization and using a questionnaire tool, the study area consist of public space, park, street and Demising Eli Debary square. Accordingly , firstly , the most important issues of the fields were extracted from lynch's indictors using book references, interviews and questionnaire's , and then , with regards to the analysis and evaluation have been made and have been meaningful and readable .accordingly , by comparing the result of general space variable (Demising failed to Debary) and in order priority areas , it is possible to determine the strategies that affect the quality of public spaces, fields are prioritized.

Keywords: space, urban, quality, Kabul, Dehbori.

Citation: Jalal Ajmal, Litkoochi Sanaz, Iqbal Seyed Ali (2020) Evaluation of urban space quality based on Lynch indicators (Dehmazang Square to Dehbouri Square in Kabul city) Journal of Urban Planning and Architecture, Volume 1, Number 1, pp. 28-39

*This article is an excerpt from the dissertation with the subject (Evaluation of urban space quality based on Lynch indicators (Dehmazang Square to Dehbouri Square in Kabul city)).

ارزیابی کیفیت فضای شهری به اساس شاخص های لینچی نمونه موردی (میدان دهمزنگ الی میدان دهبوری شهر کابل)

اجمل جلال^{۱*}، دوکتور ساناز لیتکوهی^۲، دوکتور سید علی اقبال^۳

۱- ماستر طراحی شهری، انجینر شهرساز وزارت شهرسازی و اراضی

۲- دوکتوری شهرسازی، عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور

۳- دوکتوری شهرسازی، استاد پوهنتون و پژوهشگر مطالعات شهری

چکیده

کیفیت فضای شهری می تواند برای سرزندگی، معنی داری، خوانایی، عدالت، دسترسی و نظارت و اختیار ویژگی های برای مهمترین نیازها است. در این پایان نامه روش تحقیق از شیوه کاربردی کمی-کیفی با و تحلیل توصیفی و استنباطی از جنس متغیر های تحقیق بر اهداف این مسئله می افزاید. امر نتیجه این پژوهش می تواند در معنی داری و سرزندگی با فهم والا بر ایجاد حس عدالت بیافزاید و روش تحقیق در این پژوهش، توصیفی-تحلیلی و مبتنی بر مطالعات اسنادی-کتابخانه ای، بررسی های میدانی، مراجعه مستقیم به سازمان های مربوط و استفاده از ابزار پرسشنامه بوده که محدوده مورد مطالعه را فضای عمومی، پارک، خیابان و میدان دهمزنگ الی دهبوری را تشکیل میدهد. بر این اساس، ابتدا مهمترین مسائل میدان ها از لحاظ شاخص های لینچی بررسی با استفاده از منابع کتابخانه ای، مصاحبه و پرسشنامه استخراج و سپس با توجه به ویژگی های متغیر تحلیل و ارزیابی صورت گرفته و به معنی داری و خوانایی رسیده است. بر این اساس با مقایسه نتایج متغیر های فضای عمومی (میدان دهمزنگ الی دهبوری) و در قسمت اولویت های دیگر می توان برای تعیین راهبردهای منظر کیفیت فضا های عمومی؛ میدانی در اولویت قرار گرفته است.

واژه های کلیدی: فضای شهری، کیفیت فضایی، میدان، دهمزنگ، دهبوری، کابل

استناد: جلال اجمل، لیتکوهی ساناز، اقبال سیدعلی (۱۳۹۹) ارزیابی کیفیت فضای شهری به اساس شاخص های لینچی نمونه موردی (میدان دهمزنگ الی میدان دهبوری شهر کابل) فصلنامه علمی پژوهشی شهرسازی و مهندسی، دوره اول، شماره اول، ص ۳۹-۲۸

* این مقاله مستخرج از پایان نامه با موضوع (ارزیابی کیفیت فضای شهری به اساس شاخص های لینچی نمونه موردی (میدان دهمزنگ الی میدان دهبوری شهر کابل)) می باشد.

مقدمه

با اینکه در کشور پر از درد و غم، اما با نشاط اجتماعی زندگی می کنیم، تعداد از شهرهای افغانستان فاقد معیارهای تعریف شده جهانی است که از آن جمله شهر کابل را شامل می شود و می توان گفت که از میان همه مسائل کیفیت فضای شهری و کیفیت میادین نیز شامل می باشد. با این همه شاخص های لینچی (عدالت، خوانایی، معنی داری، سرزندگی، بررسی، نظارت و اختیار) را در شهر و موقعیت های محوری دیگری آن به وضوح دیده نمی شود که میدان دهمزنگ الی میدان دهبوری با این کنگوری صدق می کند.

ترتیب بندی های اساسی این بحث را می شود در بیان مسئله و محیط فصول این پایان نامه دریافت. از طریق این بررسی ها به نتایج ملموسی خواهیم رسید که منجر به طرح سرزنده و خوانا خواهد شد تا سکتورهای شهری و محققین نیز بتوانند به عنوان منابع و اجرای طرح های اجرایی کار گیرند. با در نظر داشت موافقات و استندهای لازم به نیازهای جمعی خواهیم پرداخت و مورد های مهم را برای زنان، مردان، کودکان و فروشندگان و مراجعه کننده گان (تمام شهروندان) پیوند می دهیم.

بیان مسأله

امروزه درجهان، تجربه نامطلوب طراحی بناها، عمارمسکونی و غیر مسکونی به صورت مجزاوبی ارتباط بامحیط پیرامونی خوددر بخش های ساخته شده ویا حاشیه شهر، به همه آن آشکار است. این مسله درواقع نتیجه طرحهای معماری صرفاً برپایه سلیقه شخصی معماران است که بدون پیروی از اصولی واحد صورت گرفته وهرچند که ممکن است برخی از ساختمان ها برای خودواجدارزش معماری باشند؛ اما درعمل به مجموعه ای ناهماهنگ وناجور بدل شده اند (مهندس محمودتوسلی: ۱۳۷۶) طراحی شهری رامیتوان تعاریف گوناگونی کرد ،پروسه ساخت شهراست که اجزا و بخش های گوناگون محیط را به منظور آفرینش یک مکان،گردهم می آورد .

طراحی به عنوان نقطه عطف آن،پروسه خلاق است که تکنیک های ویژه رشته های علمی مختلف را به کار می بندد تا محیط هایی زیبا ومناسب را بیافریند. بنابراین، طراحان شهری باید دارای قابلیت های گوناگونی بوده و متخصصین و کار شناسان رشته های علمی مختلف را به منظور ایجاد چشم اندازی منسجم و یکپارچه برای شهر یا جامعه محلی، گردهم آورد. (دکتر جهان شاه پاکزاد ۱۳۸۸).

ارتقای کیفیت فضای شهری می تواند بر رویکرد حس تعلق خاطر شهروندان بی افزایید و نگاهی نو و استاندارد را بر شهروندان نشان میدهد.

رشد شهر نشینی وگسترش سریع کالبد شهر ها، موجب بروز بحران های مختلف در زندگی شهری نظیر مشکلات محیطی و نزول کیفیت محیط شهرها شده است. از اوایل دهه ۱۹۶۰ بحران های شهر گسترده تر شده و به دنبال بروز و گسترش بحران در جنبه های مختلف زندگی شهری اعم از زیست محیطی، اجتماعی، کالبدی، اقتصادی و ... یک آگاهی عمومی نسبت به مشکلات محیطی و نزول کیفیت محیط شهر ها در مقیاس شهر و محلات مسکونی به وجود آمد (van pall: 1.1997). سلطانی درتحلیل نقش فضاها شهری دردستیابی به توسعه پایدار شهرها،ازپارادایم ارتباط به عنوان مبنای بررسی استفاده میکند(سلطانی ونامداریان ۱۳۹۰)هم چنین صرافی، فضاهای همگانی را نمود قدرت اجتماعی و ضرورت پایداری شهری می داند ودرکنارارایه نظریه ای درزمینه خلق فضاهای همگانی شهری، درتلاش برای برنامه ریزی و طراحی شهری ازطریق بازسازی وایجاد فضاهای همگانی، شکل گیری اجتماعات شهری، تسهیل شرایط زیستی ودستیابی به توسعه پایدار شهری است(صرافی ۱۳۹۱).

اهمیت و ضرورت تحقیق

اهمیت این تحقیق در آن است که تا هنوز با این عنوان در افغانستان هیچ تحقیقی صورت نگرفته است و می توان راه را برای تحقیق بیشتر در این مورد باز کرد و ساحه مورد مطالعه از ساحات خیلی حساس و تاریخی است که برای شهر کابل ارزشمند است و هویت نسل های قبلی را به یادگار می گذارد.

شهرهای افغانستان هم بی تاثیر از تخریب جنگ های داخلی، مشکلات اجتماعی، فرهنگی و کمبود اقتصاد، فاقد قوانین درست شهری و عدم تطبیق آن، اعمار خانه های خود سر، افزایش روز افزون نفوس، آلوده گی های محیطی، باقی نمانده است. نهادهای مسئول و در کل حکومت جمهوری اسلامی افغانستان، در پی دریافت راحل ها ی برای این معضله اند. یکی از این راحل ها ارتقاء کیفیت فضا های شهری با هزینه کمتر می توان انجام داد.

درین تحقیق، ضمن ارزیابی کیفیت فضاهای شهری محله میدان دهمزنگ الی دهبوری، با تاکید بر همکاری مردم مدنظر می باشد. این تحقیق میتواند محله متذکره را هویت رسمی داده، معضله ای که ناشی از این پدیده به وجود آمده رفع گردیده باعث زیبای سیمای محله در کنار دومحله پلانی دیگر گردیده، و شامل برنامه های اقتصادی فرهنگی و اجتماعی و بالخصوص تحت کنترل مدیران شهری میگردد. هنوز بسیار اندک متوجه میباشند.

اهداف تحقیق

بر اساس اهمیت و ضرورت بحث فضاهای عمومی شهری، هدف از بررسی و مطالعه فضاهای عمومی شهری (نمونه موردی میدان دهمزنگ الی میدان دهبوری شهر کابل) رامی توان چنین بیان کرد: فضای شهری در مفهومی عام، ارتباط متقابل میان روابط و رفتارهاست. یعنی ضمن آنکه محل هم جواری هویت های فردی است، در یک زندگی شهری خودبه مثابه مهم ترین عامل احراز هویت بوده و رفتارها و روابط انسانی تاثیر می گذرد. علاوه بر این فضای شهری، به عنوان یک فضای عمومی محل ظهور و حیات بخشی اندیشه ها و خواست های فردی و اجتماعی انسان ها است.

فرضیات تحقیق

- بین کیفیت فضای شهری و شاخص های لینچی رابطه معنی داری موجود است.
- کیفیت فضای شهری ساحه مورد مطالعه از کیفیت فضای لازم برخوردار است.

روش تحقیق

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات به صورت کیفی انجام خواهد شد.

در پژوهش حاضر از روش تجربی - پیمایشی به منظور جمع آوری اطلاعات و برقراری ارتباط بین متغیرها استفاده شده است. همچنین در تبیین ادبیات و سوابق موضوع تحقیق مطالعات میدانی و مطالعات کتابخانه ای گسترده ای بکار رفته است. قابل یاد آوری است در این پژوهش به ارائه مدل تحلیلی پنج سطحی از شاخص های موثر در ارتقاء ارزیابی کیفیت فضای شهری به اساس شاخص های لینچی پرداخته شده است. سپس پرسشنامه های طراحی شده میان تعدادی از خبرگان این حوزه متشکل از اساتید دانشگاهی نماینده گان مردم در شورای ملی ریاست های مختلف دوایر دولتی حکومت محلی شهرداری و کارمندان شهرداری توزیع می گردد. از سوی دیگر برای تحلیل داده ها (اطلاعات بدست آمده از پرسشنامه ها) اولویت بندی

معیارها و زیر معیارها و مقایسه میزان ارزیابی کیفیت فضای شهری به اساس شاخص های لینیچی ناحیه سوم شهر کابل میدان دهمزنی الی میدان دهبوری محدوده مطالعاتی از تکنیک تحلیل سلسله مراتب فازی استفاده شده است. در این روش با تجزیه مسئله تصمیم گیری به معیارهای آن مدل تصمیم گیری به صورت سلسله مراتبی ساخته شده و اهمیت یا اولیت نسبی معیارهای تصمیم گیری با استفاده از مقایسه زوجی کیفی مشخص گردیده است. سپس ماتریس های مقایسات زوجی مولفه ها در نرم افزار صفحه گسترده SPSS وارد شده است. همچنین برای ارزیابی معیارها از روش تحلیل گسترش یافته چانی استفاده شده است.

محدوده مورد مطالعه

محدوده مورد مطالعه تحقیق میدان دهمزنگ الی میدان دهبوری که در ناحیه سوم شهر کابل واقع شده است. ناحیه سوم که جز از نواحی شهر کابل می باشد، با مساحت 5.95 km^2 کیلومتر مربع، ۲۲۵۰۰۰ هزار نفوس و همچنان دارای ساحات میراث های فرهنگی، اداری، تفریحی، اکادمیک، اقتصادی و زراعتی، میباشد

ناحیه سوم شهر کابل که هنوز ساحات غیر پلانی و پلانی آن دقیق محاسبه نگردیده است، که ساحه میدان دهمزنگ الی میدان دهبوری شامل آن است. میدان دهمزنگ الی دهبوری کابل هم بر مبنای معضل سطح خورد تحلیل استوار است، و مالکین بلندمنزل ها از آن بدون برنامه ریزی و پلان در دست، بنا ساکنین این محله از معضل های غیر رسمی استثنی نمانده گریبان گیر مشکلات اقتصادی، اجتماعی، و فرهنگی، زیرساختی، شبکه های معابر غیراستندرد، مشکلات محیطی می باشند (مدیریت ناحیه سوم شهرداری کابل، ۱۳۹۴) با این حال میدان دهمزنگ که ساحات مهم و حساس را به مرکز شهر وصل می کند از اولویت های جدی شهروندان دانسته می شود و در اطراف و محیط دور و نزدیک آن ساحات همچون، باغ وحش، پارک های تفریحی، ریاست عمومی ترافیک کابل، مرکز فرهنگی روسیه، سرک دارالامان، قصر دارالامان، تعمیر شورای ملی، و ساحه کامپلکس اداری حکومت، از سمت غرب آن دانشگاه کابل، محیط دهبوری، کارته ۳ و ۴ و محله های زاغه نشین و غیره را می توان از ارزشمندی این ساحه اعلان کرد. در مجموع محل تظاهرات های تاریخی نیز محسوب میگردد

روی هم رفته میدان دهبوری نیز از استقامت مهمی برخوردار است، وصل کوتاه سنگی از جانب غرب و وصل دانشگاه کابل از سمت شمال شرقی و مستقیم وصل ساختن سمت شرقی با میدان دهمزنگ که حوزه مستقیم کاری را نیز نشان میدهد و سمت شمال و جنوب را به ویژگی های کاربری خاص تبدیل می کند. بنابراین؛ رویکرد تحقیق در این دو میدان می تواند احیای دوباره ببخشد و کیفیت را ارتقا ببخشد.

میدان دهمزنگ: اجتماع برای یک مظاهره و دادخواهی به نام جنبش روشنایی در سال ۱۳۹۵

پیشینه پژوهش

مورفولوژی شهری جریانی عمده در مطالعه ی شکل شهر در جغرافیای شهری ست. واژه ی مورفولوژی به این معنا ست: (علم فرم) (فرهنگ کوچک آکسفورد، ۱۹۷۰)، که کارش بررسی (شکل، فرم، ساختار خارجی یا شیوه ی مرتب شدن است، مخصوصاً به عنوان شی مورد مطالعه یا طبقه بندی) است. (ضمیمه ی فرهنگ انگلیسی آکسفورد، ۱۹۷۰). این واژه در بیولوژی برای بررسی (نه تنها شکل و ساختار در گیاهان، جانوران و میکروارگانیسم ها ، که اندازه، شکل، ساختار و رابط میان اجزای شان) استفاده می شود. هر چند بر حسب نوع اش، با مطالعه ی کارکردهای ارگانیسم ها و اجزای شان، یعنی فیزیولوژی، متضاد است انفاکاک این دو، به گونه ای تصنعی ست که دلیل اش رابطه ای نزدیک و متقابل میان کارکرد و ساختار ارگانیسم ها است. (دائرة المعارف جدید بریتانیکا، ۱۹۸۴)

مورفولوژی شهری بررسی نظام مند فرم، شکل، نقشه، ساختار و کارکردهای بافت مصنوعی شهرها، و منشا و شیوه ی تکامل این بافت در طول زمان است.

تحلیل اقتصادی سیاسی، رقیب اصلی اکولوژی انسانی در تحلیل مکانی و جستار علوم اجتماعی بوده است. در اواخر دهه ی شصت، رویکرد غالب تحلیل مکانی، با عدم اطمینان گسترده و فزاینده ای مواجه شد. در یافتن که الگوی ساده شده ی نظر به ی نئوکلاسیک دیگر نمی تواند توضیح دهنده ی پیچیدگی تحول مکانی در جوامع پیشرفته ی صنعتی، باشد، با توجه کوتاه بینانه اش به شرکت های منفرد، در رقابت کامل، و بی نقص و کور کورانه و تنها پاسخ گوی نیروهای بازار (مسی، ت ۱۹۸۴، ۳). آن الگو بیشتر الگوی ازدست دادن شغل ها و بسته شدن کارخانه ها بود تا رشد مناطق شهری، که در واقع بی توضیح مانده بود ولی در، تعیین کیفیت های مکانی و روابط میان آن ها تاثیری واضح داشت.

مبانی نظری

مفهوم منظر و سیمای شهر

منظر شهری عبارت از ترکیبی از آمیزه های فیزیکی، هندسی و طبیعی فضاهای شهری است که بر اساس اصول زیبا شناسی و تناسب رنگ ها با رعایت ظوابط کاربری فضا و با استفاده از ذوق و هنرمعماری به وجود می آید .

درفضاهای شهری هنرمعماری می تواند با استفاده از سه عنصر فیزیکی یا مصالحه ساختمانی، هندسه یا تجسم فضایی اشکال و طبیعت، یعنی بستری که شهر روی آن ساخته شده، منظر را ایجاد کند که بریننده و استفاده کننده از فضای شهری تاثیر زیبایی شناسانه ای بگذارد. به عبارتی دیگر در طراحی منظر شهری سه عنصر اصلی یعنی نوع مصالح ساختمانی، شکل هندسی بناها و ساخت و سازها و نهاد های طبیعی نقش تعیین کننده ای دارند.

مراد از منظر شهری در طول تاریخ همیشه یکسان نبوده است، جغرافیدانان قدیمی منظر شهری را در مفهوم دیگری نیز به کار می بردند، حمدالله مستوفی، استخری، ابن حوقل و یا قوت حموی در معرفی بعضی از شهرها از منظر یا چشم انداز شهری به عنوان سواد شهر یاد می کردند که منظور همان دورنمای شهر است که به هنگام نزدیک شدن به آن ها نخستین تصویر را به بیننده لقا می کرد، در عین حال وجود برج و باور، حصار، دروازه ها، باغ ها و وارگ از دیگر عوامل تشکیل دهنده منظر شهری بودند که به توصیف آن ها می پرداختند. منظر شهری به عنوان یک مقوله جدای از معماری و شهرسازی نیست اما در عین حال نه معماری است و نه شهرسازی، بلکه آمیزه ای از هنر در کنار هم قراردادن اجزای شهر است که می تواند به وسیله فردی بدون مهارت معماری و شهرسازی نیز انجام گیرد (رهنمایی، ۱۳۷: ۱۳۸۲)

کتاب گزیده منظر شهری تالیف گورن کالن از جمله نخستین منابعی است که بحث منظر شهری را در محافل حرفه ای ایران مطرح کرده است. مترجم در مقدمه خود اذعان کرده است با وجود اینکه منظر شهری به دسترسی تعریف نشده اما چیزی فراتر از

مجموع ساختمان‌ها و فضای غیر ساخته شده است. در عین حال مفهوم منظر شهری را برای تبیین و ایجاد همبستگی و نظم ساختاری به این اجزا و محیط لازم می‌داند. این کتاب که دربرگیرنده گزیده‌ای از مناظر شهری مختلف است، بیش از اینکه به بیان علمی و ریشه علمی پدیده‌ها و اجزای ساختاری شهر بپردازد از دیدی شاعرانه و احساسی، مناظر انتخابی را بررسی کرده است (کالن، ۱۳۸۲: ۱۹۳).

واقعیت این است که نگرش جامعه حرفه‌ای علمی ایران به مقوله منظر شهری هنوز در آغاز کار خود است و برای تعریف و تبیین جایگاه آن به پژوهش و چالش‌های علمی بسیاری نیاز است. در متون علم طراحی شهری، اصطلاح سیمای شهر (cityscape)، به طور معمول مترادف با منظر شهر (townscape)، به کار برده می‌شود. منظور از منظر شهر (یا منظر شهری) عبارت است از تمام آنچه در سطوح افقی و عمودی شهردیده می‌شود و در مرحله نخست درک محیط شهری بدون هیچ گونه واکنش ذهنی است و به عبارت دیگر همچون عکسبرداری صرف ذهن می‌باشد. حال آن که در مرحله دوم (که البته همزمان و غیرقابل تفکیک از مرحله اول می‌باشد) تصویر نقش بسته از محیط شهری، در ذهن با احساسات، عواطف و افکار ناشی مشاهده قرین می‌شود که به این مرحله، به عنوان تصویر ذهنی شهر (city image) داده شده است. در نامگذاری تجربه عینی و ذهنی فضاهای شهری اصطلاحات دیگری نیز وجود دارد.

تئوری سیمای شهرلینچ

کوبین اندرولینچ (Kevin Andrew Lynch) شهرساز و معمار آمریکایی معاصر در سال ۱۹۱۸ در شیکاگو آمریکا به دنیا آمد. او معماری را از فرانک لوید رایت (Frank Lloyd Wright) آموخت و به تحصیل در رشته برنامه ریزی شهری در دانشگاه انیستیتو تکنولوژی ماساچوست (MIT) پرداخت و در سال ۱۹۴۷ فارغ التحصیل گردید. سپس آموختن رادپرژوهش‌های روانشناسی و نیز مردم‌شناسی ادامه داد، مسیرهایی که او را به روشی نو در حل مسائل شهری راهبر شدند. او از سال ۱۹۴۸ تدریس در دانشگاه MIT را آغاز کرد و به موازات آن به کسب تجربه حرفه‌ای در رشته شهرسازی به عنوان مشاور در طرح‌های سامان‌دهی متعددی در آمریکا به ویژه در طرح دوباره سازی بوستن (Boston) پرداخت.

فضا و گونه بندی آن در طراحی شهری:

در یک تقسیم، فضاهای شهری را می‌توان بر اساس نحوه استفاده از آن‌ها در سه دسته " فضاهای خصوصی"، " فضاهای نیمه خصوصی/ نیمه عمومی" و " فضاهای عمومی" تقسیم بندی نمود که در تعریف فضاهای مذکور چنین آمده است:

مؤلفه های فضای شهری

به طور کلی فضای شهری واجد دو بخش اصلی " فرم یا صورت (form)" و "محتوای معنی (meaning)" می‌باشد که فرم، همان کالبد آن است و محتوا و معنی آن، حیات اجتماعی و اتفاقاتی است که درون فضاهای شهری رخ می‌دهد (مولوی، ۱۳۸۴: ۳۰).

تعریف مبلمان شهری

در میان ساختمان‌ها و بناها، وسایلی نیاز است تا زندگی شهری را بهبود بخشد. وسایلی که همچون اثاث یک خانه، امکان زندگی را در فضایی میان رنگ و بتن و شیشه فراهم می‌آورد. در یک تعریف ساده، مبلمان شهری به مجموعه عناصری گفته می‌شود که در شهر و خیابان و در کل فضای باز نصب شده‌اند و استفاده عمومی دارند.

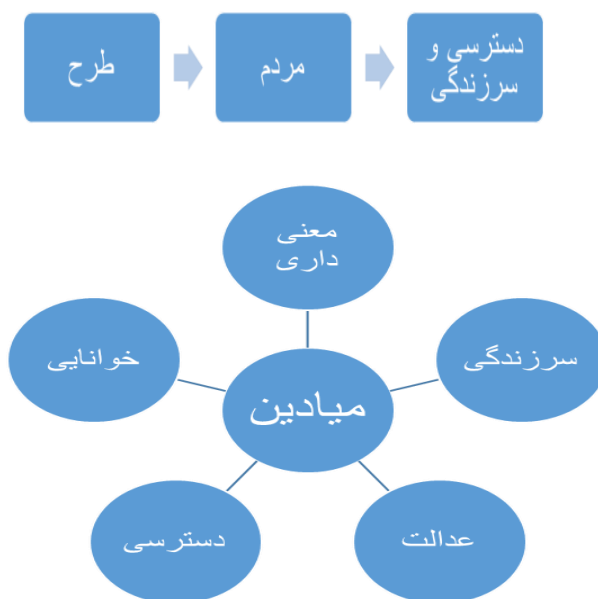
بنابراین به دلیل ارتباط تک تک شهروندان با مبلمان، آن‌ها وظیفه و مسولیت خطیری در حفظ و نگهداری آن تجهیزات دارند، مانند سطل‌های زباله، حفاظ پیرامون درختان، نیمکت‌ها، کیوسک‌های تلفن، موانع و راه‌بندها و... در ادامه لیستی شامل حدود ۸۰ مورد از عناصری ذکر شده که هرروزه بدون توجه خاصی با آن‌ها سروکار داریم. در این لیست همچنین سعی شده عناصری که در ایران از آن استفاده می‌کنیم ولی در خارج از کشور خیلی مرسوم نیست و یا در لیست تجهیزات شهری آن‌ها قرار ندارد نیز استفاده شود.

بخشی از این تجهیزات در زبان انگلیسی تحت نام مبلمان شهری (Urban Furniture) یا مبلمان خیابانی (Street Furniture) و بخش دیگر تحت نام عناصر شهری آمده است (Urban Elements) که ما در فارسی تمام آن‌ها را تحت نام "مبلمان شهری" ترجمه می‌کنیم که این ترجمه به طور قطعی باید در آینده ای بسیار نزدیک اصلاح گردد.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های فرضیه تحقیق: به نظر می‌رسد که احساس سرزندگی در میان ساکنین و مراجعه کنندگان این محل کم است ($R^2=1, P<0.364$)

در این ساحه که با این روایت می‌شود تغییرات خاصی را برای سرزندگی از طریق طرح میداین خوب و خیابان‌های که در خورشان ساکنان باشد تا آنچه را پیشنهاد داده اند به آن دست پیدا نمایند

نتیجه گیری

در نتیجه به آنچه از پیشنه تحقیق و تحلیل و ارزیابی صورت گرفت به نتایج زیر دست می‌یابیم. کیفیت فضای شهری که نیاز مبرم شهروندان و حاضران در میداین است که مطابق به شاخص‌های لینچی که از شش ویژگی سه ویژگی آن را مورد پذیرش قرار داده اند که شامل سرزندگی، خوانایی و معنی داری است و در مورد عدالت، دسترسی و نظارت و اختیار کمتر توجه و توسط شهروندان پیشنهاد گردیده و مورد نیاز ندانسته اند. بدین ملحوظ کیفیت فضای شهری را از دید ساکنان این محل و عابران این دو میداین با توجه به متغیرها پیوند داده و مورد توجه قرار گرفته است.

پیشنهادها

پیشنهادهای اجرایی در راستای مقابله با موانع، افزایش کیفیت میدان و استفاده بهینه از ظرفیت های موجود در خیابان های متصل به میدان دهمزنگ تا میدان دهبوری عبارتند از:

۱. استفاده از نشانه های مهم برای میادین که ویژگی های کیفیتی فضایی میدان ها را بالا ببرد
۲. ایجاد کریدور فضای سبز و یا دیوار سبز در دو طرف خیابان و ساحه میادین دهمزنگ الی میدان دهبوری برای سبز سازی و زیبا سازی محیط
۳. مشاوره و همکاری با مدیران و متخصصین شهری که آشنای با مقوله میدان های شهری دارند
۴. اطلاع رسانی و به روز رسانی آخرین تجارب بین المللی در خصوص میدان های شهری.
۵. در نظر گرفتن نظریات شهروندان و لزوم توجه به نیازهای شهری پیرامون میدان دهمزنگ الی میدان دهبوری

منابع و ماخذ

۱. پاکزاد، جهان شاه، (۱۳۸۵)، راهنمای طراحی فضاهای شهری در ایران، تهران، موسسه چاپ و انتشارات شرکت طرح و نشر پیام سیما.
۲. چرمابف، سرج والکساندر کریستفر (۱۳۷۶) عرصه های زندگی جمعی و زندگی خصوصی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
۳. بحرینی، سیدحسین (۲۵۱-۱۳۷۷)، تحلیل فضاهای شهری، تهران، موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران.
۴. پیرموره، ژان و ماری آلن، ایوو لیز سابری، ماری (۱۳۷۳) فضاهای شهری: طراحی، اجراء مدیریت، ترجمه حسین رضایی و میر معزالدین مجابی و محسن رسول، تهران، موسسه انتشارات شرکت پیام رسا.
۵. پاکزاد، جهان شاه (۱۳۸۵)، مبانی نظری و فرآیند طراحی شهری، تهران، انتشارات شهیدی.
۶. چرمایف، سرج الکساندر کریستفر (۱۳۷۶)، عرصه های زندگی جمعی و زندگی خصوصی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
۷. لینچ، کوین (۱۳۸۷) سیمای شهر، ترجمه منوچهر مزینی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
۸. رهنمایی، محمدتقی (۱۳۸۲) مجموعه مباحث و روش های شهرسازی: جغرافیا، تهران، انتشارات مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران.
۹. کالن، گوردون (۱۳۸۲) گزیده منظر شهری، ترجمه منوچهر طیبیان، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
۱۰. رضازاده، راضیه (۱۳۸۳) معماری زمینه گرا، تهران، نشر خاک.
۱۱. مدنی پور، علی؛ (۱۳۹۲)، طراحی فضای شهری؛ نگرشی بر فرآیندی اجتماعی-مکانی ترجمه: مرتضایی؛ فرهاد؛ ناشر: انتشارات سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری؛ تهران چاپ چهارم.

منابع انگلیسی:

- 1- Rogers, W.(2003), The Excellent city park system, in what makes it great & how to get there, p. Harkin (Ed), Washington DC, international City Managers Association.
- 2- Madanipour, A. (1992). Design of Urban space: An Inquiry into a Socio-spatial process, Wiley, west Sussex.
- 3- Goodman, w. (1968). Principles and practice of Urban Planning, International City Managers Association, Washington.

- 4- Rogers, w. (2003). The Excellent City Park System, in what Makes it Great and how to get there, (ad) p Harkin. The Trust for public Land, pub, Washington, DC.
- 5- Calthorpe, p. (1993). The next American Metropolis, Princeton Architectural press, Dissent 479-485.
- 6- van poll,ric(1997),the perceived quality of the urban residential environment: A multi attribute evaluation, PhD-thesis, center for energy and environmental studies (ivem), university of Groningen (rug) nether land
- 7- State of Afghanistan Cities(UN-Habitat:2015)
- 8- Gehl, Jan; (1987); Life between Buildings: Using public Space; Van No strand Reinhold.
- 9- Lokaitou- spiders, A.and Banerjee ;(2006); Urban Design Downtown: Poetics and Politics of Form; University of California Press.
- 10- Apple yard, D. (1979).The Environmental Social symbol. Journal of American Planning Association, 45(2), 143-153.
- 11- -Dougherty, G.L. (2006).Embodying the city: Identity and use in urban public space. Virginia: Virginia State, University.
- 12- Reply, E (1976).place and placceness.london: point.
- 13- -Yuen, B. (2005).Searching for place identity in Singapore. Habitat International, (29); 197-198.
- 14- Williams, D.R. & Vase, J.J. (2003).The measurement of place Attachment: validity and generalizability of physical world psychometric approach. Forest Science, 49(6):830-840. 15- Wellesley, D.J. (1990).Urban living. Harlow UK: Longman Scientific& Technical.